

Nyhetsbrev från Bryssel

April 2022

1. EU-krönikan
2. Den gröna given - hållbara produkter
3. Europaparlamentsval - förslag på förändringar
4. Det femte sanktionspaketet
5. Brysselkuriosa - Manneken Pis

1. EU-krönikan

Det mesta blir till sist vardag, det är något som har slagit mig den senaste tiden. Vi har de senaste åren rört oss från en kris till en annan men på något sätt fortsätter vardagen och det vanliga arbetet att rulla på. Eländet som följer av Rysslands fruktansvärda invasion av Ukraina sätter såklart sina spår men arbetet i EU:s institutioner fortsätter ändå.

Förra veckan var det presidentval i Frankrike. Det var ett extremt betydelsefullt val, också för oss på Åland. Frankrike är ett av EU:s största och mest inflytelserika länderna och den linje som kommer från Paris påverkar hur hela det europeiska projektet utvecklas. Sist och slutligen får alltså det franska presidentvalet inverkan på många av de lagar som vi på Åland kommer behöva följa.

I valets andra omgång hade fransmännen två lika tydliga som olika alternativ att välja mellan när det kommer till EU-politiken. Utmanaren Le Pen förde fram en mycket EU-skeptisk linje och la fram en vision för EU som är långt ifrån vad den är idag. Flera av hennes förslag hade i praktiken slagit sönder hela konceptet med fri rörlighet och öppna marknader i EU. Även om Le Pen den här gången ökade sitt stöd jämfört med förra valet så blev det ändå en mycket tydlig seger för sittande president Macron. Det går inte att komma ifrån att det var goda nyheter för hela EU-projektet. Macron är en stor vän av EU och vill se ett starkt EU som tar plats på den internationella arenan. Ur ett åländskt perspektiv är många av de förslag Macron fört fram inte helt oproblematiske. Hans tankar om ett mer federalt EU och vissa protektionistiska förslag är långt ifrån ideala för oss men det är ändå tydligt att alternativet hade varit många gånger värre.

Med en omvald Macron kommer Frankrike med all sannolikhet att fortsätta ha en mycket central roll i EU. Det blir extra tydligt just nu när Tyskland, som ofta varit något av en informell ledare i EU, har en regering som ännu inte har hittat sin plats och som kämpar med svåra, inrikespolitiska motsättningar.

I övrigt så har vi börjat planeringen för hur vi ska uppmärksamma Åland 100 här på representationen och i Bryssel. Det hade egentligen varit roligt att kunna fira 9 juni där hemma med allt det spännande som är på gång men det känns samtidigt viktigt att ta tillfället i akt och uppmärksamma självstyrelsen och jubileet också här i Bryssel. Vi återkommer när planerna börjar bli mer klara!

Min nästa Ålandsvecka blir andra veckan i maj. Hoppas vi ses då!

Anton Nilsson
Landskapsregeringens representant till EU

2. Den gröna given - hållbara produkter

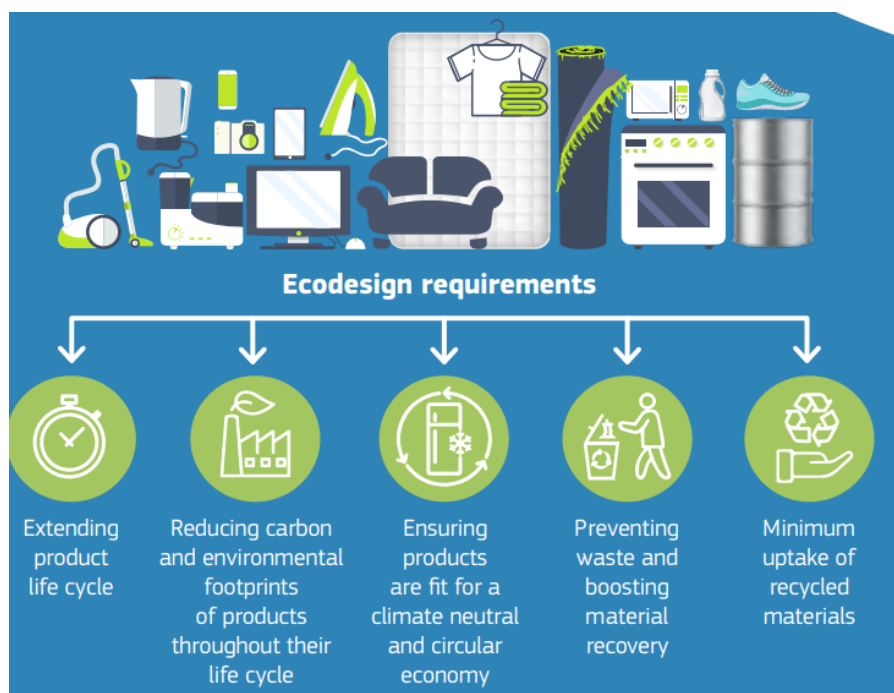
Kommissionen har presenterat ett nytt paket inom ramen för EU:s gröna giv. Temat för paketet den här gången är hållbara produkter. Samtidigt som kommissionen presenterade konkret lagstiftning så presenterade man också en strategi för hållbara och cirkulära textilier samt ett förslag på en översyn av förordningen om byggprodukter, som båda är i linje med idén om att göra hållbara produkter till en norm.

I paketet finns ett förslag på en förordning om ”ekodesign”, som ska hjälpa till att beräkna produkters påverkan på miljön. Förordningen kommer också ställa krav för att göra produkter mer hållbara, återanvändbara, reparerbara, tillförlitliga, lättare att underhålla, renovera och återvinna, samt göra produkter mer energi- och resurseffektiva. Förordningen och kraven ska hjälpa konsumenterna att få mer specifik information om produkterna och vilken effekt deras inköp har på miljön. Alla reglerade produkter ska även få ett digitalt produktpass som gör det lättare reparera och återvinna produkter. I förslaget vill kommissionen också stoppa förstörelse av osålda produkter, öka grön offentlig upphandling och öka incitamenten för hållbara produkter.

Kommissionen presenterade alltså också en strategi för hållbara och cirkulära textilier. Idag står den europeiska textilkonsumtionen för den fjärde största miljö- och klimatpåverkan efter livsmedel, bostäder och resor. När det kommer till vatten- och markanvändning placerar den sig på en tredjeplats och är på femte plats när gäller användning av primära råvaror. I strategin finns förslag på nya designkrav för textilier. Kraven ska se till att produkterna håller längre, blir lättare att reparera och kan återvinnas. Det kommer också finnas krav på bättre information om produkters miljöprestanda samt hårdare kontroller av s.k. ”green washing”, alltså när ett företag genom marknadsföring försöker framstå som mer miljövänliga än vad de egentligen är. I strategin tas även problemet med billiga kläder av dålig kvalitet som ofta produceras snabbt och under dåliga arbetsförhållanden upp. Genom att öka kraven på textilers hållbarhet och kvalitet är tanken att strategin ska bidra till att minska dessa problem.

När det gäller förslaget om en översyn av förordningen om byggprodukter så vill kommissionen uppnå liknande saker som med de ovanstående förslagen. Kommissionen vill skapa en mer gemensam ram för hur byggprodukters påverkan på miljön och klimatet ska bedömas. Kommissionen vill också presentera nya produktkrav som ska se till att byggprodukter tillverkas med den senaste tekniken för att produkterna ska bli mer hållbara, reparerbara och återvinningsbara.

Läs mer [här!](#)

Ekodesign-kraven för hållbara produkter.

3. Europaparlamentsval - förslag till förändringar

Europaparlamentet är den enda institutionen i EU som tillsätts genom direkta val som hålls vart femte år. I valet gäller allmän rösträtt för alla unionsmedborgare som har uppnått en ålder av 18 år förutom i Österrike där man kan rösta redan vid 16 års ålder. Valet till Europaparlamentet är det största transnationella valet och det näst största demokratiska valet till ett parlament i världen. Det första valet hölls 1979 och nästa val ska hållas mellan 6-9 juni 2024.

Europaparlamentsvalet styrs av både europeisk och nationell rätt, vilket gör det möjligt för medlemsstaterna själva att till viss del anpassa och utforma valet så de passar in i deras valsysteem. Medlemsstaterna kan till exempel till viss del välja vilken veckodag som valet ska infalla på. Valet är proportionellt i varje medlemsstat sedan 2004, vilket innebär att antalet mandat för ett parti återspeglar antalet röster som partiet har fått. Det finns totalt 705 ledamöter i europaparlamentet. Varje medlemsstat kan högst ha 96 mandat och som minst 6 mandat. Från Finland väljs 14 ledamöter till Europaparlamentet. I Europaparlamentet tillhör ledamöterna olika politiska grupper enligt deras politiska tillhörighet och inte nationalitet. En politisk grupp måste innehålla minst 25 ledamöter från minst sju olika medlemsstater.

Det har lagts fram ett förslag för att förändra vallagen för europaparlamentsvalet som innehåller bestämmelser för hur valet av ledamöter till Europaparlamentet ska gå till. Det flera i framförallt Europaparlamentet vill förändra är att man vill införa transnationella vallistor och minimistandarder för val i medlemsstater.

Förslaget om transnationella listor innebär att varje väljare skulle ha två röster. En röst för nationella valkretsar och en röst för en valkrets som omfattar hela EU, alltså den transnationella listan. Förslaget som ligger på bordet just nu är att ytterligare 28 ledamöter skall komma från den transnationella listan. De transnationella kandidatlistorna kan lämnas in av till exempel koalitioner av nationella partier eller av europeiska partier.

När det gäller upprättandet av minimistandarder för val i medlemsstater vill man till exempel att alla som vill kandidera måste vara över 18 år och att den 9:e maj ska vara den gemensamma europeiska valdagen i alla medlemsstater. Vidare vill man att alla röstberättigade ska ha lika tillgång till valen och röstningen samt att det alltid ska finnas möjlighet att rösta per post.

Den 28 mars röstade Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor om en förändring av den europeiska vallagen och utfallet blev ett stöd för en förändring av lagen. Nu ska Europaparlamentet rösta om förslaget i plenum under maj månad.

För Ålands del är det här en intressant diskussion med tanke på våra krav på att få den egna plats i Europaparlamentet som vi har en konstitutionell rätt till. Det är inte sannolikt det ska komma någon lösning på det i den lagtext som beslutas om på EU-nivå men om en ny vallag träder i kraft kommer också Finland att behöva uppdatera sin vallag. I ett sådant läge kommer självklart landskapsregeringen att åter igen lyfta de åländska kraven och vi hoppas såklart att Finland äntligen ska kunna leverera den plats vi har rätt till. Senast frågan var aktuell var efter Brexit då Finland fick en ytterligare plats i parlamentet. Finland hade tidigare lovat att om Finland fick en extra plats så skulle den tillfalla Åland. Tyvärr bröt man dock det löftet. Snart kommer dock Finland alltså sannolikt få en ny möjlighet att rätta till det här. Om de tar den chansen återstår att se.

Läs mer [här!](#)

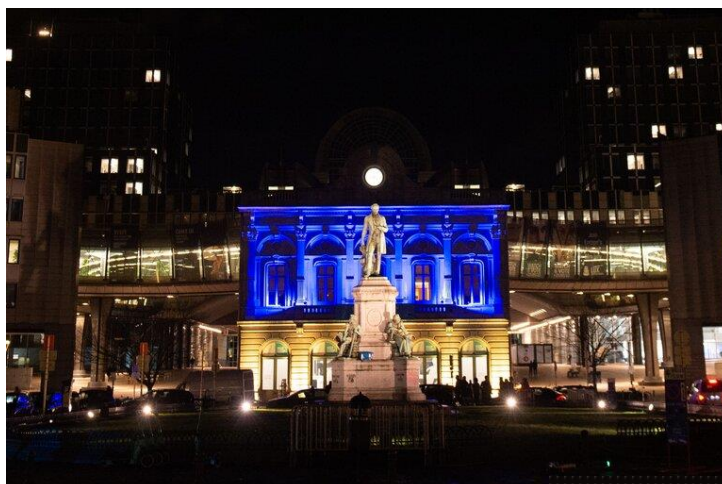
4. Det femte sanktionspaketet

Den 8 april godkände EU det femte sanktionspaketet mot Ryssland och deras invasion av Ukraina. Det femte sanktionspaketet innehåller ytterligare åtgärder mot den ryska ekonomi och deras möjlighet att finansiera kriget.

Paketet består av sex olika delar:

- **Importförbud av kol** från Ryssland. EU är Rysslands största handelspartner när det kommer till kol och en fjärde del av kolexporten från Ryssland går till EU. Kommissionen beräknar att Ryssland kommer att förlora 8 miljarder per år i inkomster som följd av importförbudet.
- **Finansiella sanktioner.** EU kommer att införa fullständigt transaktionsförbud mot fyra ryska banker samt frysa deras tillgångar. Detta kommer ha en stor effekt eftersom de fyra bankerna har en marknadsandel på 23 % inom den ryska banksektorn. Aktörer i EU kommer också att förbjudas från att göra affärer med bankerna. I paketet finns också åtgärder mot kryptovalutor och åtgärder som ska göra det svårare för rika personer i Ryssland att förvalta sina tillgångar i EU.
- **Transport.** Målet är att begränsa transporten för att göra det svårt för den ryska industrin att köpa viktiga varor samt störa handeln som sker både till och från Ryssland. Sanktionerna mot transport kommer att innebära förbud mot ryska godstransportföretag med verksamhet i EU och förbud mot ryska fartyg att lägga till i EU-hamnar. Det kommer dock finnas undantag för transporter av nödvändiga varor samt för transporter med medicinska eller humanitära ändamål.
- **Export- och importförbud.** Exportförbudet riktar sig mot varor och områden där Ryssland har ett stort beroende av EU-leveranser. Detta är till exempel teknikområdet där halvledare och andra tekniska delar som är viktiga för industrin omfattas. Importförbudet kommer att gälla till exempel spritprodukter, gummi, trä samt fisk- och skaldjursprodukter.
- **Offentlig upphandling och EU-medel.** I paketet finns det ett fullständigt förbud riktat mot ryska aktörer delta i offentliga upphandlingar i EU. Det finns också begränsningar av stöd från EU program till ryska enheter som är ägda eller kontrollerade offentligt. Kommissionen kommer att stoppa alla samarbeten och betalningar från flera program inom utbildning och forskning till exempel Horisont Europa och Erasmus+.

Lär mer [här!](#)

En av europaparlamentets byggnader upplyst i Ukrainas färger.

5. Brysselkuriosa- Manneken Pis

En populär sevärdhet i Bryssel är en liten staty i brons som föreställer en liten pojke som "svingar en järnsjua". Statyn heter Manneken Pis och ligger några hundra meter från det kända torget Grand Place där bland annat stadshuset ligger. Originalen står dock i Bryssels stadsmuseum. Statyn är 55,5 centimeter lång och väger 20 kg.

Det finns en lång tradition av att Manneken Pis bär olika kostymer. Denna tradition går hela vägen tillbaka till 1700-talet. Traditionen har sedan dess levt vidare och många har donerat kostymer för att klä statyn. Varje år läggs det till mellan 20 till 30 kostymer i samlingen. Den äldsta kostymen i samlingen donerades 1747 av Frankrikes kung Louis XV. På valborg brukar Manneken Pis glada valborgsfirare från Finland klä honom med en studentmössa och på Sveriges nationaldag brukar han få en svensk folkdräkt.

Det finns även två andra skulpturer med samma tema i Bryssel. Den ena heter Jeanneke Pis och föreställer en flicka och den andra föreställer en hund och heter Zinneke Pis.

Belgarna är kända för surrealism och en lite underfundig humor, det här är ett typiskt utslag för det.

Manneken Pis.

Jeanneke Pis.

Zinneke Pis.

Håll ögonen öppna för nästa nyhetsbrev i maj!

Februaris nyhetsbrev hittas [här!](#)

Mars nyhetsbrev hittas [här!](#)

Mejlet skickas av Ålands landskapsregerings representant i Bryssel. Tanken är att mejlet ska sammanlänka ålänningar med EU-frågor på agendan. Hör av er om ni har frågor eller specifika EU-ärenden ni vill att vi bevakar.

Ni når oss via:

anton.nilsson@formin.fi & john.johansson@formin.fi